

РУСЛАНИ

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5¹/₂ год. прозудни.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровського (Хорунчини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи зберігає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламаци неопечатані вілні від порта. — Оголошеня авчійні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Передплата

на «РУСЛАНА» вивозить:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1/70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 10 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Др. Пацак про політичне положенє.

(X) Голова молодческого клубу др. Пацак говорив сими днями в Часлані про сучасне політичне положенє в тамошнім «Політичнім Товаристві». Обговоривши практичне поступованє молодческих послів від часу міністерства гр. Баденього аж доси, сказав дальше от що:

«Вину теперішнього розладу приписують зовсім несправедливо молодочехам. Винні сему ті, що піддали ся насильній німецькій обструкції і відобрали нам наші права. Винні також ті, що признають Німцям незаконне право, що без їх дозволу нічого не можна зробити в користь Чехів і інших Славян. Винні і заступники німецького народу, котрі опирають ся беззглядно всяким уступкам. Найліпший доказ сеї вини виявило ся в часі переходового міністерства Гавча, котре зблизило ся було до німецького становища, а мимо того Німці поборювали Гавчівські розпорядки. Міністерство Туна мало дефензивну ціху і зробило багато доброго Чехам (ческу техіку в Берні), але Німці завзято єго поборювали, хоч оно бажало помирити Чехів з Німцями. Тут будував Німцям золоті мости в своїх язикових начерках, але Німці не хотіли обіслати єго конференції.

Чехи вірно стояли при міністерстві Баденього і Туна і боронили їх проти німецької насили, а за те опісля похнувши Чехів в опозицію і відобрано їм їх права. Побачивши, що правительство уступає німецькій обструкції, а бажуючи, щоби німецька обструкція не дійшла до повної власти, хватили ся Чехи того самого оружя, щоби побороти німецьку обструкцію. Чехи подали ціли обструкції: приверненє внутрішньої мови урядової чеської і засновини чеського університу в Берні. Се вельми скромні домаганя, а їх сповненє може довести до спокою. Коли по упадку Туна мало наступити міністерство Ліхтенштайна, жертвували Чехам дві міністерські теки, наколи підпишуть знесенє язикових розпорядків. На се не міг ніякий чеський чоловік згодити ся, а до того вже ті розпорядки були знесені. На послуханю, на котрім пк. Кайцль промовляв за розпорядками, сказав цісар сам: «Вже рішено знесенє язикових розпорядків». Щоби оцінити становище чеське супроти міністерства д-ра Кербера, треба тямити, що нарид чеський домагає ся не лише політичних, але й економічних, фінансових і культурних потреб, і все те вплинуло на наше становище.

Міністерство д-ра Кербера обняло керму з доброю славою і Чехи вижидали з опозицією, що правительство піде їм на руку. Пересправлювано нераз з д-ром Кербером, котрий багато обіцяв, але не додержував і задля того постановлено з д-ром Кербером не вести дальших переговорів. З того часу, як др. Кербер заявив, що сповненє чеських домагань є зависиме від одобреня Німців, перестало єго міністерство бути неутральним.

Отже на думку д-ра Пацака вина спадає на д-ра Кербера і Німців, що не доходить до порозуміння.

«Тепер говорять про нові пересправи. Особисто вважає др. Пацак вибір угодової комісії моравської політичною похибкою, але не робив з сего докору моравским товаришам і бажає їм успіху, але мови Гроса і Дельверта не віщують добра. Та акція були причиною переговорів межи д-ром Жачком і правительством і дала повід до поговорів, що мають послідувати пересправи між Чехами а правительством. Се зовсім невірно. Я не мав би нічо проти пересправ, але не маю віри в успіх».

Крім того обговорив др. Пацак акцію д-ра Брафа що-до моравского університу і зазначив, що такий проєкт вторік виїшов був з правительственных кругів, коли ще др. Резек був міністром. Сей проєкт не прийме ся.

Др. Пацак не є за безуслівною боротьбою, в яку загнано Чехів, обидва домаганя чеські ясно поставлені, переговорів довгих не було би треба, міродатні круги мають в руках власть сповнити сеї домаганя чеського народу, в їх руках слочіває мир чи війна, а не в чеських.

Збори ухвалили довіре послам чеським і візвали їх до витривалости, евентуально до ужитя найострійших способів боротьби.

Відозва.

Слава Ісусу Христу!

Перемишль, колишня столиця руских князів, а тепер лише престольне місто Владки руских соединених епархій Перемискої, Самбірської і-Сянічкої єще р. 1761. після справоздана покойного Епископа Онуфія Шумлянського до св. Римского Престола посідав 8 церков, з котрих жадна не устояла ся до наших часів.

Значне число руских храмів Божих в Перемишли хорошо свідчило о глибокій релігійности, заможности і жертволюбности наших батьків, князів, вельмож, всего народа! Сумна доля руского народа важко відбила ся на рускім міщанстві Перемишля. Число єго змаліло: оно зубожіло; не стало єму средств до відбудованя упавших та погорівших церков. Навіть катедральна церква переходила гірку судьбу, аж опинила ся в покормелитській костелі!

Для духовних потреб руских мешканців міста Перемишля о чиселі звшіи 10.000 душ тепер служать катедральна церква «Рождества св. Йоана Крестителя» і малевка дочерна церков «Успевія Пресв. Богородиці» в другій половині минулого столітя на передмістю «Болонє» з жертв построєна.

Ті храми Божі ніяк не вистарчають духовним потребам руских мешканців Перемишля.

Найбільше пекуча потреба нової дочерної парохіяльної церкви в Перемишли показує ся на передмістю «Засяньє», де послідними часами повстало майже друге місто і де живе над 3000 душ Русинів. На тім передмістю були давнійше дві церкви парохіяльні, а по упадку послідної в р. 1786. навіть площі по них перейшли в чужі руки.

Рускі парохіяни сего передмістя переважно убогі зарібники, що тут зайшли з околиць, бажуючи помолитись та покріпитись словом Божим, маючи в дорозі до рускої катедральної церкви кілька латинських богатих храмів, перазтуди заходять з тої простої причини, що они близько, під самим боком, і наражені суть на відчуженє від свого прадідного св. руского обряду.

На тім передмістю суть школи: ц. к. жіноча семинарія учительська, школа вправ, 8-клясова дівоча школа виділова, 4-клясова школа св. Кантога і інтернат для семинаристок під управою СС. Василянко. Ту суть касарні, в котрих много є вояків гр.-кат. обряду. Ту має будувати ся загальний краввий шпиталь, ту буде також кладовище.

Не даво проте, що всі добромислячі патріоти, діти рускої Церкви, плекають від довшого часу гадку построєня нової рускої сьвятині на сім перемискім передмістю, а то тим більше, що катедральна церква не може навіть помістити своїх парохіян. На тую ціль вже від р. 1893. збирають ся добровільні жертви, з котрих закуплено вже простору площу при Угорскім тракті під будову церкви за ціну 15.000 К.

Коли-ж число коренних руских міщан дуже змаліло, много є них зубожіло, і коли переважна часть руских парохіян перемиских складає ся з убогих і голодуючих зарібників, годі манити ся надією, щоби місцевими силами можна було те красне і богоугодне наміренє в діло ввести, бо розписанє якої небудь конкуренції в в тім згляді зовсім немислиме.

Тож завязаний під покровом Преосвященного гр.-кат. Епископа в Перемишли комітет будови рускої дочерної парохіяльної церкви «на Засяню» в Перемишли відзиває ся до всіх кругів високо-патріотичної, глибоко релігійної і зі свого пожертвованя широко-звісної Галицької Руси з умільним і горячим прошенєм:

Братя! Згляньте ся на нашу велику потребу і не пожалуйте жертви і щедрого датку на будову рускої дочерної парохіяльної церкви Засяньської в Перемишли.

Більша слава Божя, спасенє душ убогих руских зарібників, рускої молодежи шкільної і руских вояків в Перемишли, тай охорона св. нашого руского обряду на сильно zagrożеній позиції нехай отворить і наклонить Ваші щирі серця до поданя нам помічної руки!

П. Т. духовна і світська руска інтелігенція, рускі Міщани і Селяни, Промисловці, Ремісники, Рільники, Зарібники і Слуги, Церкви і Брацтва церковні всіх трех епархій нашої провінції, рускі Товариства і Інституції — по Бозі на Вас наша надія! Тож милостиво зложіть, подібно евангельській вдовиці, лепту на будову рускої, дочерної парохіяльної церкви на Засяню в Перемишли, і збірно ставте єї фундаторами, а так ділом докажемо, що серце в нас руске тай віра руска!

Св. рівноапостольний Володимир, в котрого честь має строїти ся церква на Засяню, в нагороду за здвигненє нової «оселі» Божої буде перед престолом Всевишнього для нас всіх Русинів умоляти всілякої благодати, а іменно братньої єдности — любови і солідарности, котру він своїм синам так умно поручав!

В вислуханю нашого укліняного прошеня помніть на слова: «Даждь Вышнему по даянію єго і окомъ благимъ приобрѣтєніє руки: яко Го-

сподь воздаяй ест і седмицею воздасть Тебъ"
(Іс. с. Сір. 35. 9. 10).

Жертви грошеві просимо присилати чи то чеками, чи то переказами почтовими під адресою гр.-к. Еп. Консисторії в Перемишлі. Всякі, хотьби і найменші датки будуть з подякою публично оголошувані, а імена побожних жертводавців будуть вписувати ся в пронамятну книгу ктиторів і благодітелів церкви св. Володимира, відай першої церкви того імени в Галичині.

Від тіснійшого Комітету будови церкви св. рівноапостольного Володимира на Засяню.

В Перемишлі дня 14. падолиста 1903.

† *Константин Чехович*, єпископ.

О. Мирон Подольський, кустос Капітули, предсідатель. *О. Іван Стрийський*, канцлер Консисторії, касвер. *О. Михайл Куревич*, п. і к. протогрей на пенсії. *Др. Николай Антонович*, висл. п. к. професор гімназії. *Лев Шегович*, п. к. совітник суду, містопредсідатель. *О. Александр Зубрицький*, парох катедральний. *Григорий Цеглиньський*, п. к. директор гімназії. *Іван Кириляк*, міщанин. *Йосиф Кадик*, міщанин.

Положене Англії.

Вчера зібрав ся знов англійський парламент на парламентарну сесию, а король Едвард VIII відкрив єго престольною бесідою. В своїй промові висказав між иншим король надію, що заколот на далекім сході полагодиць ся мирно, а вирочім сконстатував добре відношенє Англії до всіх инших держав. Однак поза загальними енунциациями престольної річи криє ся багато важких квестій, над якими прийдє ся парламенту розправляти та шукати їм заради.

Бюджет держави стоїть дуже лихо. В наслідок величезних коштів на бурску війну в полудневій Африці зріє державний довг до небувалої височини. А тут треба єще видавати ся на два дуже коштовні походи. Борба з так званім «божевільним мулою» веде ся вже два роки, пожерла вже мільони, а не принесла Англійцям нічого крім страт та побоїв. Вже тричі змінювано верховну команду, однак успіху в того не було жадного. Дикість краю та спека підсоня

Сомалійського побережа допомагає повстаньчым дикунам в борбі з Англійцями. А при тім не розходить ся тут о якісь золоті заклади, або шпеліничну почву, — видатки, зложені в єю війну не зможе ніколи повернути єя дика пустиня. — А рівночасно англійські війська мерзнуть від студени і снігу в високих горах середущої Азії, де занятєм оборонних тибетанських вершин, хотять покласти сильну заперу ентуальному напорови російських впливів. Англійська експедиция стоїть тепер в місцевости Фарі недалеко границі, біваючи в норах, викопаних в землі задля охорони перед студинию. Поступатя наперед зовсім неможливо без доріг, через високі снігові засипи, а довів живности коштує чимало труду і грошей. Тимчасом ідуть переговори з великим Лямою, але ті переговори, переплітані дорогими дарунками, після східного звичаю можуть вести ся в нескінченість, тому мусить Англія, коли схоче перевести піднятий плян, кинути знов тудя кількасот мільонів на велику виправу в ціли опертя границь своєї індійської держави об найвиспу високорівню сьвіта, якою є Тибет.

Не менше хлопоту буде мати парламент з видатками на военну флоту, яку англійські фаховці уважають вже зовсім недостаточною супротив зросту німецької морської сили. Також і проктовані після бурської війни військові реформи не дадуть ся вже відложити, бо критика цілого краю звертає ся против тих нечуваних військових відношен, які відкрито з нагоди послідної війни. Новий міністер війни Фостер висказав ся недавно тому: «Ми нині ні трохи не спосібніші до війни чим перед бурскою війною; не маємо ні одного вистарчаючого баталіону!» Не лекша критика певно піднесе ся і в парламенті, а наслідком сего буде знов зверненє до державного мішка за нові видатки на єю цілі.

Однак найважнійшою справою остане все таки піднесєна Чемберленом з такою енергією квестія, чи має дальше вести Англія «свобідну торговлю», чи себе і свої кольонії «охоронити цїлами перед конкуренційним напором инших держав і народів. Против прокту Чемберлена виступить напевно Йон Морасі, один з найповажнійших політиків лівиці, який вже заявив ся як прихильник свободи торговлі і зумів навіть часть т. з. уніоністів стягнути за своїми еконо-

мічними поглядами. На всякий спосіб буде се борба вельми цікава, а в своїх наслідках одна з найважнійших. Тому і отворєне англійського парламенту будить заінтересованє в цілім сьвіті.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорє відновленє передплати, зглядчо о вирівнанє залеглостий та о приєднуванє нам нових передплатників.

На грошевих переказах просимо дуже чітко вписувати адресу: «Адміністрация часописи Руслан».

Ціна поодиноких чисел нашої часописи знизєна на 10 сотиків.

НОВИНКИ.

— Календар. В пятницу: руско-кат. Климента; рим.-кат. Агафії. — В суботу: руско-кат. Ксені; рим.-кат. Дороти.

— Станиславівські галапаси страх як налякали єя, що на станиславівське єпископство, яке они уважали вже своєю вічною державою, може прийти хтось не з їх круга, хто сильною рукою положив би конець їх царославній і фаміліянтській політиці. Отже устроїли депутацію до намєсника, про яку всі вечерні польські дєвники заміщують ось який однозвучний комуїкат: Ві вторник прибула на послуханє до намєсника депутація зі Станиславова, зложена з представителів рускої(?) інтелігенції і гр.-кат духовенства, ведєна адв. д-ром Добжанським(!) зі Львова. Депутація просила намєсника, щоби вплинув на присіщенє обсади гр.-кат. єпископської столиці в Станиславові. Намєсник у відповіді зазначив, що уважає як найскорше обсаженє сеї єпископської столиці за дуже пожаданє (очевидно притик галапасам. — *Ред.*), та що знатнійшу проволочку в номінації станиславівського єпископа спричинив існуючий сумнів, чи устаєна послідним провинціоальним синодом гр.-кат. духовенства засада, що іменою целібат належить уважати за услівє sine qua non одержаня єпископських сьвячен, не допускає виньків. Доперва в послідних днях, по довгих пересправах пзбідило пересьвідченє, що так є дійсно, що отже гр.-кат. духовник-вдовець не може бути кандидатом на єпископське достоїнство. Тож тепер, по усунєню сего сумніву головна причина проволочки відпала, а хотїй остаточне порозумінє в квестії особи доселє ще не наступило, то однак на дефінітивне рїшенє спра-

Богдан Лепкий.

ОБРАЗ.

(Дальше).

V.

Між такі думки влазила сторожаха, як корова між цвєти, кидаючи словами як болотом на чисту скатерть.

«Чому пан не вийдуть куди, щоби хоть трєхи зробитя лад. Таж то грїх в такім брудї сидїти. І нездорово!»

«Завтра піду» — відповідав не радо Рута. Але вона не вірила. Казала, що чує то не від нині, а потім, зітхаючи, питала:

«По що пан таке, о, малюють? Таж то образа божа! Най і пан хоть якою сорочиною накинуть, щоби не сьвітила грїшним тїлом. Таж то дивитя ся прикро. Гей, милий Боже, який то нині сьвіт! Вам би Матїнку сьвяту змалювати, або хоть сьвятого Миколу, то і люди молили би ся і може би хто купив а так що?»

Видячи, що маляр не бере собі єї слів до серця, кивала головою і відходила.

А він пригадував собі ті вічні непорозуміння, які виходили за кожним разом, як він приїхав до дому. Вони ждали від нього образів сьвятих, набожних, а він привозив безбожні акти. Замість малювати церкви, волочив ся по лісах і полях та мазав, лихий знає, що. Не розуміли єго, а він їх не хотів розуміти. Не старав ся. Вічне непорозумінє.

А тепер, чи буде ліпше? Чи приймуть його ті, що глядіти муть на його образ. Чи задрожить їх душа тими почуваням, і чи оживуть їх мозки тими гадками, які ворухили його єством, нїж з білого полотна вчинив ся отсїй твір штука? Чи... і сумнів, як павук почав сьувати докола нього свою сїру сїтку.

VI.

Раз забув замкнути двері і — стало ся нещастє; прийшов його товариш, той, що колись радив йому «не брати собі до серця».

Увійшов тихо, як кіт і довгу хвилю стояв за плечами та дивив ся на образ.

«Славно!» — крикнув нараз, кидаючи на знак вдоволення палицею на ліжку а шапкою на землю. «Грім би тя трїснув, таж то архитвір, пане брате! Ну, ну, дивить ся, люди! Така зелєна нужда а малює таке прекрасне, таке рожевє, таке тепле тїло, хоть цілуй!»

Ходи-ж, сарако, най тебе за той подвиг «обслиню».

І не чекаючи згоди, вхопив товариша в обїмми.

А потім говорив як нанятій.

«Знаєш, Петро дїстав нагороду, а Лис продав свої богомази якось старому бовванови. Піддурив його, котюга. Любчика викинули зі школи, бо наговорив професорови немилых «комплїментів» а Малий побив ся з Худою в кофейни, стрїляли ся навіть, але у воздух. Потім в зелєній коршмі запивали згоду. Худоба вернув до дому замакїтреній і посварив ся з Манькою. Мабуть розстали ся на віки.

А Хлопінському дала моделька в лице. Та, знаєш, що єї називалисьмо бездомною кїткою».

І так безконечно.

Були то звичайні, майже щоденні привооди малюючої братії, і давнійше Рута не звертав би на них уваги, але тепер вражали вони його якось незвичайностю, як щось страшенно гадкого, глупого і неімовірно подлого. Слухав, розплющивши очи, якби нараз збудив ся з довгого сну і не міг пригадати собі, де він є і що з ним дїєть ся. Здавало ся йому, що якась зловня рука відчинила нараз незримє віконце до иньшого сьвіта і тепер віє звідтам на нього такий гнилий, немилый, хоть живий воздух.

«І в такий сьвіт і між таких людей піде мій улюблений образ» — майнуло йому нараз через голову. «І будуть вони дотикати ся його своїми нечистими руками, і будуть дицати на нього своїм поганим віддыхом і будуть обкидали його грїшним зором і безсоромними словами».

А товариш говорив дальше.

«Отже ти замкнув ся перед нами і творив. Хитра з тебе штука, небоже! А ми думали, що тебе яке лихо взяло. Ну, ну! Будуть з тебе люди, мій хлопче! Але може-б ти собі хоть раз на тиждень казав розпалити в тїй «робітні», бо ту айвно як в псарни. Аж страшно дивитя ся на тую добродїйку, босю по саму шийку. Таж їй зимно. Ще посинїє і шкода такої гарної краски. Особливо...» — ту Рута хотїв спинити сей потїк слів, але не міг. Товариш говорив дальше. «А може

ти хлопче грїєш ся в такий спосіб, га? Коли так, то погратуловати, дешеве топливо. А, кажу тобі, можна! Гей, милий Боже, колиб так жива. Йой!»

Рута був лютий. Чув, як кров підходить йому до голови і як руки починають свербіти.

А товариш понавин раз на любу тему, не думав єї так скоро покидати.

«Тільки трошки за марна, як небіщик Петроній казав, за вузка, знаєш де — за готицька, І нога за тоненькі. А отту, бачиш, ту, не зашкодило би більше тїла. То бере чоловіка. Розумїєш...»

Рута не втерпів.

«Розумію — почав підносячи голос — розумію, що ти є неук, філістер, найзвичайнійший скот в гавельоку. У тебе нема розуміння штуки, правдивої, чистої і безгрїпної, як сонце. Ти дивиш ся на все своїми брудними очима. Геть мені звідси! Геть, щоби ту твоїм духом не пахло. Геть!»

«Що тобі? — питав ся здивований товариш. — Ти здурів, або вдаєш дурного. А може ти в горячці?»

«Нї, я здоровий, тільки ти, тільки ви всі хорі на страшну, невилічиму недугу, що зоветь ся: людська гніль».

Я не жартую, лиш кажу тобі в останнє, виноси ся звідси і не звежай ся своїм гідким зором того чистого твору. Геть мені з хати!»

(Конець буде).

ви імовірно не буде треба ждати надто довго, а до сего намісник ужив свого впливу. — Відповідь намісника мусіла піти дуже не по нутру станиславівским галанасам, між якими кілька вдівців жалісно завертало очі на єпископський престол, віддаючись надії, що їх довголітній, рафінований гіпокритизм цей доведе їх до сего високого, церковного достоїнства. А тепер пропав капчук і штири дутки...

З Коломиї доносять нам, що в тій депутатці до намісника брали участь «амбасадор» др. Дудикевич, о. Левицький з Вербіжа і о. Глебо-вицький, коломиїський декан, із Слобідки лісної. Наш коломиїський дописувачеве подає ще майже неімовірну вість про низький подвиг мести станиславівської консисторії в обороні... атпа Семіонова. Ось станиславівська кон-систерія дала вісьмом сьвященикам нагану, або покарала їх відобранєм конкурсового декрету за те, що они ходили в депутатці до радних міста Коломиї, аби для милої згоди не презентовано о. Семіонова на парохію в Коломиї, як сего бажали собі коломиїські парохіяни. — Питаємо тепер, яку кару наложити консисторія на тих панотців, що їздили дня 2. с. м. в депутатці до намісника з протестом — як дізнаємо ся — проти іменованя о. Філіяса станиславівским єпископом?

— **С. Ексц. Митрополит Шептицький** жертвував 1000 К на фонд позичкового тов-а «Власна поміч» укр.-руских богословів у Львові.

— **Білетти на балъ „Основи“**, який відбуде ся дня 8. с. м., по ціні 5 К від особи, по 12 К від родини з трох осіб, а 2 К за галерію, можна набувати щоденно від 12—2 в полудни і 5—6 год. вечером в люкалі товариства «Основа» у Львові, ул. Льва Сап'їги ч. 19. Хто з вини пошти або через ошибку не одержав записки, а хотів би бути на вечерицях, звольте зголосити ся до — *Комітету балю „Основи“*.

— **Іспит з пожарництва** — як дізнаємо ся — будуть завтра дня 5. с. м. о 6. год. вечером складати члени пожарного «Сокола» з Малехова в гімнастичній сали львівського «Сокола». Вступ для гостей дозволений.

— **Поминальне богослуженє** за упокій душі бл. п. Марії з Підлісецьких Петрушевичевої, основательки, виділової і щирого діяльного члена тов-а «Кружок українських дівчат» відбуде ся в пятницю дня 5. с. м. в Успенській церкві у Львові о 9. год. рано, на яке запрошує Впов. крєвних, товаришок і приятелів — *Виділ Кружка укр. дівчат*.

— **Реформа науки німецької мови.** Дня 31. січня відбуло ся перше засіданє анкети в справі реформи науки німецької мови. Програма наряд була ось яка: 1) Начерк інструкції до навчаня німецької мови у висших класах середних шкіл. 2) Обмеженє літературно-історичного матеріялу. 3) Введенє матеріялу, на котрім ученики могли би набирати вправи в розмові і в письмі. 4) Докладніше означенє вимогів при іспиті зрілости і способу іспитованя. В парадах, котрим проводив віцепрезидент крєвної ради шкільної др. Плажек, взяло участь 21 осіб, а то шкільних інспекторів, директорів і професорів. З Русинів покликано до анкети дир. Харкевича і проф. Боберского. По вступній промові д-ра Плажка забрав слово іспс. Герман, котрий признавши значний поступ в навчаню німецької мови в середних школах, виказав все таки чималі недостачі, особливо при наущі в класах висших. Недостачі ті походять з надто великого обсягу літературних відомостей, котрі бажал ся при-своїти молодіжи, та з переваги в шкільних підручниках уступів наукового, літературного або естетичного змісту при рівночаснім упослідженю язикової вправи в розговорнім вислові. Також хитлявість і нерівномірність в пониманю і практичній приворожованю естувуючих інструкцій, як не менше недостача властивої інструкції для науки німецької мови дає ся діймаючо відчувати. По формальній дискусії виголосив проф. Каненберг реферат на тему: «Докладніше означенє вимогів і способу іспитованя при іспитях зрілости».

— **3 Тернополя.** В неділю дня 7. с. м. відбуде ся заходом тов-а «Міщаньске Брацтво» в своїй сали аматорске представленє: «Дай серцю волю, заведе в неволю», драма М. Ковніського в 6 діях. Початок о 7. год. вечер.

— **3 Самбора.** Вечерок з танцями устроює «Руска Бєсѣда» в четвер дня 11. с. м. в сали товариства музичного. Місцеву і доокресну інтелігенцію отсям до участі запрашає ся. Окремих запрошень не розсилає ся. Вступ 1 К. Стрій візитовий. — *Виділ.*

— **3і Скали.** Ві вторник дня 16. с. м. о 2. год. пополудни відбудуть ся в сали читальні «Просьвіти» в Скалі звичайні загальні збори крєдєтського тов-а «Міщаньска каса» в Скалі, товариства зарєстрованого з обмеженою порукою, з отсям порядком денним: 1) Прочитанє протоколу. 2) Звіт касовий. 3) Вибір зглядно потвердженє ради надзираючої. 4) Внесенє ради надзираючої. 5) Вільні внесеня. 6) Зміна §. 5 статута.

— **Важне для родичів.** В двочім Інституті Руского Тов-а педагогичного у Львові при ул. Курковій ч. 29 можуть найти поміщенє ще три учениць. Місячна оплата 40 К. Догляд дуже старанний.

— **Замість вінця на домовину** бл. п. Марії з Підлісецьких Петрушевичевої Виділ «Кружка укр. дівчат» у Львові зложив 10 К на руску Захоронку.

— **„Сівачі зола“.** Кілька брукових газеток в Лондоні містило фейлетони, в яких казувано, де можна найти капелі з грішми. Але при шуканю тих грошей люди спіяли весь рух на улицах, а при тім перідко били ся. Поліція звернула отже увагу сих газеток, щоби залишила сю маніпуляцію, бо инакше виступити проти них прокураторія. Ся погроза мала успіх, бо редакції тих газеток бояли ся, щоби при слідстві не виявило ся їх обманство, що капелі з грішми, а зглядно з чеками на гроші, находили люди, які були в змові з редакціями і за дрібну заплату робили їм рекламу. Доносить про се Köln. Ztg. Подібний процедер з грошеви-ми канцелями упрямоє одна брукова газетка у Львові, але львівска поліція більше терпелива чим поліція в Лондоні і глядить «через пальці» на варварства, які діють ся при шуканю капелів. Оводі приміром на площі Солярні кількасот людий цілу ніч шукало капелі, а рано виглядала площа, неначе би на ній почувала орда Татарів або череда слонів. На цілій площі не остав камінь на камені, ніодна порошина землі, ні дрібка снігу не лишила ся на своїм місці, а плити з хідників довкола площі повиривано і поскидувано на купи.

— **Листи по дротах.** Італійський інженер Пісчічелі винайшов способ пересиланя листів, часописів і пакетів в маленьких візочках, які будуть порушувані по дротах силою електричної струї. В Лондоні вже утворив ся навіть італійсько-англійський синдикат з капиталом пів міліона фунтів штерлінгів для експлуатації того винаходу. Проби того винаходу мають бути зроблені між Римом а Неаполем.

— **Добре бути — великим!** Ось великана Гіґа увільнила в Парижі асентерункова комісія від війска по причині его надмірного зросту. Его висота виносить 2-29 м. З ним був би війсковим властям чистий клопіт. Треба би для него шити extra-мундур, робити довге extra ліжко. Для так довгого чоловіка треба би також довшого штровака і деки. А що гірше, не пасував би в «гліди». У війні не було би з него ніякої користи, ворожа артилерія на першій «шус» вимірила би на него канони тай було би по нїм! Впрочім се не голить ся з вимогами війска, аби один воєк перерастав не лиш камратів але й шаржу — головою.

— **Письменники-самоуки.** У Москві закладає ся товариство «Суриковскій літературний кружок». Членами его будуть письменники, що вишили із простого народу. Назву своєю бере кружок від народного російского поета Івана Сурика, якого писаня вишили були свого часу і в переводі на нашу мову. Члени того кружка будуть дбати о поліпшенє своїх матеріяльних відносин а також будуть що тижня сходити ся на читанє класичних творів літератури, щоби піднести своє обрєзованє. На се повинні звернути і увагу наші письменники-самоуки, які завадло перецінюють свій талант і гордять всякою наукою і читанєм других письменників.

— **Шестий раз виходить замуж** одна ще лиш 27-літна вдовиця в Женеві. Її дотеперішнє жите незвичайно цікаве. Родила ся в Медіоляні в богатій купецкій сімі, а віддавши ся у перве за одного Француза, виїхала з ним до Парижа. В рік після его смерти віддала ся в друге, але вже за Англіяца з Бристоля. Сей не потяг також довго, згинув підчас одной велізначної катастрофи. Для відміни віддала ся ота вдовиця у третє вже за Американця, з яким виїхала до Нового Йорку і зазнала тут трилітнього семейного щастя, бо по тім часі сей третий муж помер. Вертаючи назад до «старого краю», познайомила ся із якимсь російским торговельним агентом, а щоби поспішити ся в своїм смутку незабаром і повінчалася з ним. Та сей четвертий муж занедужавши на тиф, переїс ся незабаром на другій світі. Тепер звінчала ся та «нешасна» вдовиця ще в пяте і то вже в своїм родиннім місті із одним із товаришів своєї молодости. По пів року — помер і сей муж. Три роки після смерти сего послідного мужа оставала вдова знов непотішеною, але єї краса приманила ще одного такого юнака, що відважив ся тягнути з нею «житейское яго». Є ним для відміни Німець. Із численних віддавань привело ся в житті тій безконечній вдові зазнати не мало клопотів та за те було у неї немало радощів: от звиділа тільки світла і навчила ся пять мов. Дітий нема у неї жадних. Женевска часопись, яка розказує про сю подію, замічує, що колиб помер ще і сей шестий чоловік, то вічна вдовиця твердо постановила більше за нікого не виходити замуж, хіба що найде ся ще семий кандидат до женячки й близької смерти.

— **А. Бебель спадкоємцем.** Перед земским су-

дом в Авґсбурґу відбуде ся небавом дуже цікавий спадковий процес о спадщину по бувшім офіцирі Кольмані в сумі 800.000 марок. Кольман одержавши в 1880. р. димісію, звернув ся до провідника соціялістів Бебля із просьбою, щоби він обговорив справу его димісії в парламенті, так як він зівстав покритвдений. Тимчасом показали ся у Кольмана знамена умової недуги. Він лічив ся, але в році 1903. помер в однім монахійским домі здоровля. В завіщаню установив Кольман Бебля своїм спадкоємцем, тепер отже домагає ся він видачі спадку, щоби ужити его на цілі соціялістичної партії. Рідня тестатора старає ся той тестамент уневажити.

— **Статистика жидів.** В Европі по обчисленю в послідних часах, виносить загальне число жидів 8,526.280. Европейска Росія числить 5,082.343 жидів, Австро-Угорщина 1,994.378, Німеччина 590.000, Румунія 259.015, Велика Британія 179.000, Голяндія 103.988, Франція 86.000, Туреччина 82.277, Швайцарія 12.551, Бельгія 12.000, Греція 9.350, Босна і Герцеговина 8.213, Сербія 5.100, Швеція і Норвегія 5.000, Давія 5.000, Іспанія 2.500, Гібральтар 2.000, Португалія 1.200, Люксембург 1.200, остров Крета 728, острови Кипр і Мальта 130. — В Азії виносить загальне число жидів 358.682. Розміщенє їх ось таке: Палестина 78.000, азійска Туреччина (без Палестини) 77.500, Кавказ 58.571, Персія 35.000, Сибір 34.447, Індія 22.000, Арабія 20.000, Авґаністан 18.435, середуца (російска) Азія 12.720, Китай і Манджурія 2.000. — В Африці находить ся Жидів 368.333, а іменно: в Марокко 156.000, в Альжирі 57.132, в Абисинії 50.000, в Тунісі 45.000, в полудневій Африці 30.000, в Египті 25.300, в Триполіс 10.000. — В Америці є всіх Жидів 1.169.886, а се: в Сполучених Державах 136.240, в Канаді 16.432, в Аргентині 7.015, в середній Америці і Антилах 4.035, в Бразилії 2000, в Вінеї 1.250, в Мексику 1.000, в Перу 498, в Венецуелі 411. Прочі краї Америки числять 1.000 Жидів. В Австралії є 18.975 жидів. Загальне число Жидів на світі виносить 10.439.250.

— **На бурсу Руского Товариства педагогичного** у Львові (ул. Вірменська ч. 2) зложили в місяці сичні свої жертви отсі Добродії: О. Лев Курманавич з Запитова на коляду 5 К; о. Я. Сінгалевич готівкою 24 К; о. Віктор Єзєрський з Гумніск 10 К; ВПрєосв. єпископ Константин Чехович 20 К; о. Іван Гарасимович з Кривча 1 К; о. Ключ Мух. з Долини 1 К; о. Євген Чубатий з Деревлян 2 К; п. Роман Алексієвич з Угнова 30 К; о. В. Ілашевич з Соколівки 6 К; п. Шишкевич, коляда в Камінці струм. 24 К; п. Александр Мшуга 70 К; п. Єраст Бурачинський з запису бл. о. Писфа Бурачинського 50 К; рускі Соколи в Городиславичах 5 К; о. Петро Гаранок в Осталовичах 5 К; о. Петро Білінський з Зарваниці 5 К; о. Адам Глинський з Миклашова пшеницю, крупи і дїжку сира; о. Я. Сінгалевич круп грєчаних 103 клґ, лчмінних 67 клґ, бульби 853 клґ, гороху 40 клґ, фасолі 64 клґ; о. Іван Боднар з Дмитрова (в тім і від Тамка Мельника і Семєна Рудого) 57 клґ круп. — Сим всім Добродіям дякує і просить на будучє забувати на нашу бурсу — *Комітет бурси*.

— **3 залізниць.** Австро-угорско-баварський звязок залізничий. Тарифа часть II, зшиток 4. — З днем 1. лютого входить в жите додаток III.

— **Дрібні вісти.** Винчанє п. Амврозія Ніжанковського, артиста руского театру, з п-ною Євґе-нею Костикивною відбуде ся дня 11. с. м. о 6. год. вечером в Успенській церкві у Львові. — З днем 1. с. м. отворено новий ц. к. почтовий уряд в Ославах білих, надвірянського повіта, із звичайним кругом діланя. До сего почт. уряду належать громади Ослави білі і чорні, Чорний Потік і двірський обшар Ослави білі. — Презесом повітової ради в Скалаті вибрано знова посла Евстахія Заґурского.

— **До наших ВПов.** Передплатники, що не складають річників «Руслана», звертаємо ся з просьбою, аби зволити прислати нам 1 і 3. ч. з сего року, які у нас зовсім вичерпані. — *Адміністрація.*

Страстні проповіді, д-ра І. Бартошевського, появили ся в книгарській розпродажі. Можна їх набувати по ціні 2 К або в Старопопійській книгарні у Львові, або у автора (Львів, ул. Домєа ч. 5), котрий на жаданє висилає як «Страстні проповіді» так і «Провіді недільні» також на интенції богослужєбні. Небавом появлять ся також «Похоронні проповіді» сего автора. Замовляти на Служби Божі можна вже тепер.

Телеграми

з дня 4. лютого.

Київ. В остатних трєх днях поліція арештувала ту понад 250 осіб і перевела трусеїніці в сотках домів. З великого руху, що проявив ся між поліцією і жандармерією, можна вносити, що прийде до дальших арештовань. (Арештова-

ними мають бути визначні жиди, в яких домах відбувалися соціалістичні збори).

Прешбург. Вчора збунтувалися вояки 5. п. гусарів, яких задержано поза третій рік служби. Спокій привернула компанія піхоти, причім кількох гусарів тяжко ранено.

Лондон. При кінці засідання палати громад секретар стану для внутрішніх справ заявив, що правительтво доси не одержало відповіді, чи вість про вповіджене війни Росією Японії є правдива.

Білгород. Кабінет Груїча зголосив королеви свою димісію, яку король прийняв. Пополудни покликано до короля президию Скупщини.

Русини! Памятайте на бурсу ім. св. Онуфрея в Ярославі, яка зберає фонди на викінчене власного дому.

Фахово рілничач часопись „ГОСПОДАР“

(Перемишль, Побережжє ч. 1)

зачала з 1904. р. семий рік свого видавництва. Виходить щомісячно в 16 сторонах битого друку, містить короткі, точно оброблені відомости з найновіших практик господарских (до 200 статей в році), приміненних до потреб меншої посілости і коштує в дорозі передплати дві корони річно.

Читайте!

Повне виданє Творів **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА** коштує лише **2 корони!**

Товариство „Просьвіти“ бажаючи, щоб в кожній руській хаті находилися ся Твори Тараса Шевченка, видано семи днями найдешевший збірник сих творів п. з. „**ПОЕЗИЇ Т. ШЕВЧЕНКА**“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір велновий, формат на взір евроепейских класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем **2 кор. 30 сот.** на адресу: **КАНЦЕЛЯРІЯ „ПРОСЬВИТИ“ у ЛЬВОВІ** (Ринок ч. 10.).

— **Красва Рада** шкільна апробувала слідуєчі виданя Руского Тов-а педагогічного на нагороду пильности і до бібліотек шкіл народних:

	(брошуров.)	(оправл.)
Оповіданя для дітий	40 сот.	54 сот.
Оповіданя Катренка	40 "	54 "
Оповіданя Коцюбинського	40 "	54 "
переклади Кримського	40 "	54 "
Дитячі оповіданя, Мамин Сибіряка	30 "	54 "
Байки Пушкіна	30 "	"
Оповіданє Марка Вовчка ч. I	30 "	44 "
Марта Борецька	40 "	60 "
На прічках	30 "	44 "
Народні думи, д-ра Пачовського	40 "	60 "
Казки, гр. А. Толстоє	40 "	54 "
Поеми, О. Коньського	30 "	44 "
Покарана лож, комедийка	20 "	34 "
Малий сьвітанник	20 "	"
Серед цвітів, комедия в 2 діях	16 "	30 "
Лис Микита, Гете-Франко	1 К	1 К 30 "
Перша китичка, Ярошинської	20 сот.	"
Друга китичка, Ярошинської	20 "	"
обі разом		54 сот.
Андерсен, Казки IV і V ч.	50 "	"
5 частей разом опр.		2 К 90 "

Для шкіл виділових апробовано:

Дивні пригоди комаха, Сангвіна	48 сот.	75 сот.
Інститутка, М. Вовчка	40 "	60 "
Шекспір в повістках	30 "	60 "

Зарваницю

поему **Василя Щурата** можна з амовляти лише в Ставропопійській книгарни у Львові, ул. Руска ч. 3. Ціна з поштовою оплатою 25 сот.

Християньський Календар МІСІОНАРЯ на 1904 рік

коштує лише 50 сот., а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: *Видавництво Чина св. Василія В. в Жовкві.*

ЕКОНОМІСТ

місячник економічно-господарский, орган стоваришень заробкових і господарских, почав виходити у Львові під редакцією д-ра Михайла Коцюби і Костя Паньківського. Річно коштує 5 К. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Ринок 16.

Запросини до передплати.

Перший руский ілюстрований

КАЛЕНДАР МУЗИЧНИЙ НА Р. 1904.

в багатим і одноким в своїм роді додатком літературним опустить незадовго прасу друкарську.

Число примірників обмежене на число передплатників.

Передплата **2 К 10 с** (вже з оплатою пошти).

Замовляти Календар музичний можна ще до кінця сего місяця, надсилаючи поштовий переказ під адресою: **Р. Зарицкий, у Львові, ул. Кепперника ч. 16, I пов.**

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

— Від 1. до 15. лютого 1904. —

Нова

величава

програма!

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і сьвята 2 представлення о 4. год. попол. і 8. год. вечером. Що пятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Приїзд і відізд поданий після часу середно-европейского).

Поїзд	посп. особ.	приходить о годній	до Львова	Поїзд	посп. особ.	відходить о годній	зі Львова
1.30	1.30	6:10	з Кракова, Берліна, Варшави, Відня	2.50	2.50	8:25	до Сучави, Жидачева, Кересмезе, Потутор
		6:20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша			8:30	до Підволочиска (Київа), Бродів дв. головний
		6:50	з Сокаля, Рави рускої			8:43	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича
		7:35	з Самбора, Хирова			9:05	до Кракова, Відня, Праги, Берліна
		7:35	з Підвоочиска, Бродів на дв. Підзамче			9:25	до Лавочного, Хирова, Калуша
		7:55	" " на дв. головний			9:40	до Самбора, Хирова
		7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова			9:40	до Белзиці, Сокала, Любачева
		8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берліна			10:35	до Чернівців, Потутор, Делитина
		9:57	з Стрия			10:40	до Тернополя, Потутор, дв. головний
		10:25	з Рашева, Любачева			10:57	" " дв. Підзамче
2.15	2.15	11:15	з Станіслава на (Кересмезе, Потутор)	3.50	3.50	3:05	до Стрия, Хирова, Борислава
		1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава			3:25	до Рашева, Любачева
		"	з Підволочиска, Кошичинів на дв. Підз.			3:40	до Самбора, Хирова
		4:35	" " на дв. голов.				
		5:06	з Стрия, Хирова, Борислава				
		5:06	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.				
		5:0	" " " " на дв. голов.				
1.40	1.40	5:20	з Яворова	Ніч	Ніч	6:05	до Станіслава, Жидачева
		5:40	з Чернівців, Іскан			6:15	до Кракова, Відня, Берліна, Варшави
		5:40	з Кракова, Відня, Праги, Берліна			6:51	до Яворова
		5:55	з Белзиці, Сокала, Любачева			6:40	до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова
						8:05	до Сокала, Рави рускої
Ніч	Ніч	8:20	з Яворова	2.51	2.51	9:00	до Підволочиска, Бродів гол. дворець
		8:40	з Чернівців, Букарешту			9:20	" " дв. Підзамче
		9:50	з Кракова, Відня, Берліна, Ясла, Римаanova			9:20	до Іскан, Чорткова
		10:00	з Самбора, Сил ка			10:55	до Кракова, Відня, Варшави, Праги
		10:02	з Підволочиска (Київа), Бродів на дв. Підз.			11:00	до Підволочиска, Бродів дв. головний
		10:0	" " " " на дв. голов.			11:24	" " " " дв. Підзамче
		10:40	з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша			11:05	до Стрия
		3:19	з Тернополя, Грималова на дв. Підзамче			11:11	до Жовквы (лише що неділя)
		8:30	" " на дворець головний			4:10	до Кракова, Відня, Праги, Самбора

ЗАМІТКА: Пора чина числать ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано. Час середно-европейскій ріхнать ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-европейского = 12. год 36 ми. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Красіцьких ч. 5.) уділяє конспен в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзд.

Студент філософії

пошукує лекції у Львові.

В. Гладкий,

Львів, Арсенальска ч. 2, I пов.

В книгарни Товариства ім. Шевченка і в книгарни Ставропопійській можна дістати отєї праці видані проф. д-ром Ів. Копачом:

Будучність гімназій. Ціна 1 К.

Партийна політика і морал. Ц. 50 с.

Родинне житє (під розвагу руским «соколикам і паннам»). Ц. 50 с.

Соціалізм, етика і політика (під розвагу «старшим і молодшим»). Ц. 50 с.

Три перші праці зладжені на основі творів професора берлінського університету д-ра Фрідріха Паульзена.

За певну і добру льокацію поручаємо:

4 1/2 % листи гіпотечні

4 % листи гіпотечні

5 % листи гіпотечні преміовані

4 % листи Товариства кредитового земского

4 % і 4 1/2 % листи Банку красового

4 % позичку красу

4 % облигації пропінацийні

і всілякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО